teljstvu kakor tudi vsem učencem in učenkam se s tem izreka najtoplejša zahvala.

—r— **Umrl je** v Novem mestu kanonik Franc Špendal v starosti 69 let. Pokojnik je kapelanoval v Kranju in je bil nekaj časa tudi voditelj tamkajšnje ljudske šole. Iz Kranja je prišel za župnika v Tržič, kjer je užival splošen ugled in kjer je ustanovil podružnico CMD. Špendal je bil vzoren duhovnik, ljubezniv in koncilijanten človek. Naj v miru počiva blaga duša!

—r— **Iz Št. Ruperta na Dolenjskem** poročajo, da je na Velikonočni ponedeljek v ondotni šoli priredil c. kr. okrajni šolski nadzornik Lj. Stiasny predavanje o umnem gospodarstvu, o sedanji prehrani in o varčevanju živil, zlasti z žitom, moko, s krompirjem in kruhom. Pojasnjeval je razne vladne predpise ter dolžnosti vsakega domoljuba v tem resnem času. V šoli in na hodniku nabito polno domačih gospodarjev in gospodinj se je razšlo v trdnem sklepu, da se bodo ravnali po danih navodilih.

—r— **Umrla je** dne 15. t. m. na Dolskem gospa Marija Poženelova, nadučiteljeva vdova, v 71. letu svoje dobe. — Blaga pokojnica je bila mati hčerama Olgi in Tilki, ki sta obe učiteljici. — Bodi ji ohranjen ljub spomin! — Obema tovarišicama naše iskreno sožalje!

—r— **Na pomorski akademiji** je izpraznjeno popolnoma prosto mesto, na katero imajo pravico sinovi ljubljanskih mestnih uradnikov, ljubljanski meščanski sinovi in taki mladeniči, ki so v Ljubljano pristojni. Prošnje za sprejem je poslati na vojnega ministrstva, pomorski oddelek, na Dunaju do 30. junija.

—r— **Šola v Dragatušu** je odposlala čez zimo za vojake: 25 parov zapestnikov, 2 para kolenk, 5 parov kratkih nogavic, 8 snežnih čepic, 6 zaušesnic, 24 parov volnenih krp in 130 parov papirnatih podplatov. Darovali so: Posojilnica 15 K, učiteljski zbor 21 K 40 vin., za ovčjo volno izkupili 7 K 20 vin., otroci donesli 3 K 50 vin., skupaj 47 K 10 vin.

—r— **V Šmihelu pri Novem mestu** je umrla šolska sestra Krescencia Primoževa.

—r— **Šestdesetletnice rojstva tovariša Janka Lebana** so se spomnili listi: »Slovenski Narod«, »Edinost«, »Primorec«, »Goriški List« in »Slovenec«. Najlepše darilo bi bilo tovarišu Lebanu pač to, da bi ga v teh težkih časih reaktivirali in mu vsaj na stare dni omogočili skromno eksistenco.

Štajerske vesti.

—š— **Z graškega vseučilišča.** Ker je na univerzi večina prostorov izpremenjenih v bolniščnico, ni izključena nevarnost, da bi se pojavile nalezljive bolezni tudi med dijaki-slušatelji, dasiravno je v tem oziru vse najbolje preskrbljeno. Zaradi tega zahteva rektorat od vseh slušateljev, ki se hočejo vpisati v letnem semestru, da si dajo sedaj cepiti koze in da se izkažejo s tozadevnim izpričevalom; drugače se nihče ne more vpisati.

—š— **Sovražnik nemškega šulferajna.** Pod tem naslovom so priobčili graški listi poročilo iz Celja, ki pripoveduje, da je sin uglednega slovenskega veleposestnika v Hrastniku L. R. požagal pred tamkajšnjo nemško šolo takozv. jubilejski hrast. Dopis pripoveduje, da se je od prizadete strani izkušalo vso stvar poravnati s povrnitvijo škode in posebnim darom 100 kron za nem. šulferajn. Hrastniški Nemci pa da so to poravnavo odklonili ter zahtevajo, da se krivca eksemplarično kaznuje. Sedanji čas ni primeren za narodnopolitiške polemike. Vendar pa nam mora biti dovoljeno navesti nekatere činjenice, ki nam kažejo vso hrastniško afero v popolnoma drugi luči. L. R. je nemški jubilejski hrastič res požagal, toda na Hrastniku je splošno znano, da ne iz zlobnega namena. Gre marveč za čin uničevalne razburjenosti bolnega človeka, ki se je odtegnil pazljivosti svojih domačih. Proglašati dejanje duševno abnormalnega človeka za nekak zločin je pa naravnost brezsrčno. Seveda tudi ni res, da bi bil kdo ponujal kako »poravnavo«, res je marveč da se je tozadevni predlog, ki je bil stavljen v poniževalni obliki, odklonil, ker vendar nihče ne more biti odgovoren za to, kar je storil bolni nesrečnež. — L. R. so medtem na izrečni nasvet hrastniškega zdravnika — Nemca — prepeljali na graško psihiatrično kliniko, kjer se je že enkrat zdravil.

—š— **Iz Damelj pri Celju** poročajo, da je neznan hudobnež ob stanovanju nadučitelja tov. Fortunata Jelovška posekal trte. To je pač hudobija, ki ji je treba eksemplarične kazni!

—š— **Umrl je** v Gradcu tamkajšnji vseučiliški profesor filozofije dr. Štefan Witasek. Rojen je bil l. 1870. na Dunaju.

—š— **Letos bo mnogo gob.** Nadučitelj Jamernik piše v graški »Tagespošti«, da je zaradi obile zimske vlage letos pričakovati mnogo gob. Že koncem aprila in v začetku maja se pokažejo na solnčnih tleh ob robovih gozdov, njiv in plotov prve užitne gobe. Pobirajmo jih in jih sušimo, da bomo imeli bogato zalogo suhih gob za prihodnjo zimo!

—š— **Živila za Štajersko.** Štajerska ces. namestnija se je uspešno potrudila zasigurati deželi precejšnje zaloge žita s pravočasnim nakupovanjem pšenice, koruze, rži in drugih živil. Skupaj je nakupljenih 17.950 vagonov živil. Od teh je prispelo v zadnjem času v deželo že 1284 vagonov. Namestnija obeta prebivalstvu, da ne bo pomanjkanja.

—š— **V mesto Gradec** ne smejo vojni begunci več prihajati; tako je odredilo štajersko namestništvo.

Goriške vesti.

—g— **Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici.** Ta uspešno delujoča podružnica je imela v minolem poslovnem letu dohodkov 2918 K 28 v, izdatkov pa 2892 K 39 v. Podružnica deluje marljivo in izkazuje vsako leto lepe uspehe.

—g— **Dol-Otlica.** Poročajo nam: Vodstvo lj. šole na Otlici prevzame začasno tov. Rejec, dosedaj vodit. šole na Dolu. Na Dolu bo začasno vodila ljudsko šolo tovarišica učiteljica Sobanova. Voditelj ljudske šole na Otlici, tovariš Miha Vrčon, je že od začetka vojne pod orožjem, a že 7 mesecev ne vemo ničesar o njem.

—g— **Imenovanje.** Semeniški profesor dr. Jakob Brumat v Gorici je imenovan za papeževega hišnega prelata. — Semeniški profesor dr. Josip Ličan v Gorici je imenovan za papeškega tajnega komornika.

—g— **Oslepeli Markič iz Podgore,** ki so zanj nabrali dobri ljudje 4000 K, je odšel na Dunaj v košarsko šolo, da se nauči pletenja košev itd. Markič je bil pred vojno zidar.

—g— **Goričan profesor Ivan Lorenzoni** se je nahajal v francoskem ujetništvu v Villefranche. Sedaj se mu je posrečilo doseči, da so ga premestili v Montpellier in se je smel tam vpisati na vseučilišče. Do take svobode mu je pomagal francoski general Sebert, eden glavnih članov društva »Centro Oficejo Esperantista« v Parizu, ki mu je bil Lorenzoni priporočen od vodstva italijanske katedre za esperanto. Tako je esperanto pomagal Lorenzoniju do študij na francoskem vseučilišču in do svobode, ki ga zanjo drugi ujetniki zavidajo. — Tako poroča »Edinost« z dne 15. t. m., št. 104.

—g— **Koncert v korist ubožnim družinam v Gorici.** V torek preteklega tedna zvečer se je vršil v kavarni Corso koncert v korist ubožnim družinam. Koncert je priredil orkester diletantov, med njimi več dijakov; vodil je orkester učitelj Viktor Decarli. Koncert je uspel prav dobro. Vsa čast prirediteljem. Prisostvovalo je koncertu mnogo odličnega občinstva slovenske, nemške in italijanske narodnosti. — Učitelj je povsod prvi, kjer treba pomagati trpečemu človeštvu.

—g— **V Gradežu** letos ne bo kopališčne sezone, ker je spoh nemogoča. Ako bi tudi ljudje hoteli priti, je nemogoče prehranjevanje. Škoda bo ogromna. V normalnih časih so bila v aprilu oddana skoro vsa stanovanja, in koncem aprila je bilo tam že nekaj gostov.

—g— **Josip Ivančič,** učitelj v Poljubinju, se je nahajal meseca septembra 1914 kot vojak v przemyselski bolniščnici, in od tedaj ni sluha ne duha več o njem. Vsa tozadevna pozvedovanja so ostala brezuspešna.

—g— **Dolgo časa se ni nič vedelo,** kje se nahaja učitelj Anton Zumin iz Gradišča. Sedaj pa je sporočil, da je v ujetništvu v Insovku v Rusiji in da je zdrav.

—g— **Poroka.** Kakor poročajo ljubljanski listi, se je poročil tamkaj naš goriški rojak c. kr. namestništveni koncepist Bogumil Berbuč, sin prof. Berbuča, z gospico Elo Kuhljevo iz Ljubljane, bivšo učiteljico v Tolminu. Gospod Berbuč je kot c. in kr. rezervni poročnik na dopustu. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Tržaške vesti.

—t— **Skladatelj Emil Adamič.** Med junaško posadko v Przemyslu je bil tudi znani naš skladatelj tovariš Emil Adamič. Nadejamo se, da je težke čase obleganja srečno prebil in da se nahaja sedaj še zdrav in čil v ruskem ujetništvu, odkoder se naj skoraj vrne, da bo zopet lahko začel z umetniškim svojim delovanjem na polju slovenske glasbe! To si od srca želimo vsi čestilci odlične njegove umetnosti.

—t— **Dobro delo.** Tovariš Ciril Petrovec je za kruh ubožnim otrokom nabral dne 27. marca 3 K 50 vin., dne 12. t. m. 5 K 50 vin. in dne 15. t. m. 16 K 70 vin skupaj 25 K 70 vin. Denar je nabirale, razdelil sorazmerno med učitelje slovenske šole na Acquedottu, da ga po potrebi izdajo za kruh učencem.

—t— **Tržaška šolska letna poročila** bodo letos obsegala le šolske vesti. Znanstvenih člankov letos ne bo. Mestni svet je namreč začel tudi na tem polju varčevati.

—t— **Marija Kjudrova,** učenka VII. razreda CM. šole na Acquedottu, je nabrala 13 K 75 vin. Za denar so nabavili obleko nekaterim ubožnim učenkam.

—t— **Šentjakobska podružnica CMD.** je otvorila tudi letos, akoravno se nahajamo v vojnem času in akoravno so se njeni dohodki znatno zmanjšali, otroški vrtec, v katerega zahaja nad 100 otrok, ki bi se, ako bi podružnica ne otvorila otroškega vrtca, izgubili po tujih azilih.

Istrske vesti.

—i— **Franc Oppitz †.** V vojaški bolniščnici na Ogrskem je umrl Franc Oppitz, c. kr. učitelj na državni deški šoli v Pulju. Bil je poklican v vojake takoj ob začetku vojne. Februarja meseca je odšel s svojim polkom v Karpate. Tam so mu zmrznile noge. Prepeljali so ga v bolniščnico, kjer je pritisnil še trebušni legar, ki ga je porazil, starega 34 let. — Pokojni Oppitz, rojen v nemškem delu Češke, je bil ustanovitelj in prvi predsednik Nemške učiteljske zveze za Kranjsko in Primorje. — Učitelju-junaku časten spomin!

—i— **Umrl je** v Kraju pri Lovranu, kakor poroča »Piccolo della Sera« od 12. t. m., akademični slikar Valentin Lucas, rodom iz Labina v Istri. Svoje nauke je dovršil na akademiji lepih umetnosti v Benetkah. Bil je dober portretist in znan cerkveni slikar. Kot človek je bil čudak.

—i— **Deželni odbor** je odobril sklep upravnega odbora v Rovinju, tičočega se najetja posojila 615.888 K v poravnavo stavbnih stroškov novega šolskega poslopja.

—i— **Učitelji v Istri** dobe po sklepu istrskega deželnega odbora svoje plače za mesece maj, junij in julij skupno izplačane, da se bodo mogli založiti z živili.

Koroške vesti.

—k— **Umrl je v Št. Pavlu v Lavantski dolini** prejšnji ravnatelj samostanskega gimnazija dr. Siegfrid Christian, c. kr. konservator, v 45. letu svoje starosti.

—k— **Vojna poroka.** V Brežah na Koroškem se je poročil odvetniški kandidat Fran Tomšič, sedaj enoletni prostovoljec, z gospodično Natalijo Vabičevo, hčerko nadučitelja v Ptuju. Bilo srečno!

Splošni vestnik.

1. majnika socialni demokratje letos ne nameravajo tako proslaviti, kakor druga leta. Prostovoljno opuste praznovanje z ozirom na izredne razmere in na izredne zakone, ki jih je prinesla vojna, ker se hočejo izogniti raznim težkočam. Opustiti nameravajo tudi običajne demonstracijske izprevode, ki bi bili v najboljšem slučaju mogoči le v posameznih krajih. 1. majnik nameravajo zato slaviti le s shodi zvečer 1. majnika, ki jih prilagode in izvedejo tako, da bodo primerni sedanjemu resnemu času. — Iz Berlina poročajo, da so tudi nemška socialno-demokraška strokovna društva sklenila z ozirom na sedanji vojni čas opustiti običajni svoj praznik 1. maja.

Steklo bo dražje. Tvorničarji so sklenili, da zvišajo ceno steklu za 10 odstotkov.

Zbor delegatov »Slov. Planinskega Društva« se je vršil dne 18. t. m. ob 2. popoldne v »Narodnem domu« v Ljubljani. Navzoči so bili delegatje kranjske, kranjskogorske, koroške, tržiške in savinjske podružnice, ostale podružnice so svojo odsotnost opravičile. Predsednik dr. Tominšek je podal sliko društvenega položaja, na kar se je razvila kratka debata. Sprejel se je predlog, naj »Slov. Planinsko Društvo« do povrnitve normalnih razmer opusti izdajanje svojega »Slov. Planinski Vestnik« in naj izda okrožnico na svoje člane, v kateri naj utemelji in pojasni ta svoj korak ter apelira na njihovo rodoljubje in narodno požrtvovalnost, da ostanejo tudi vbodoče zvesti člani »Slov. Pl. Društva«. Čim nastanejo redne razmere, bo »Plan. Vestnik« izhajal v povečanem obsegu, da se s tem odškodujejo člani.

---

skladbah (»Burja). Ravnik si je izbral za izvajanje »Balado v Emolu« in po narodnih motivih zložen »Vaški ples«. Obe skladbi je podal z bravuro in jako dobro tehniko. Ravnik hodi po oni trnjevi poti kot malodane vsi naši umetniki. Ali ne bi se morda dobil kdo med poslušalci, ki je ta večer frenetično ploskal in bi mu koderkoli že izprosil podporo ter mu omogočil nadaljnje študije? Ali je res treba, da je slovenski umetnik večkrat lačen kot sit? Ravnik je talent. Želim mu na njegovi umetniški poti mnogo sreče!

Ostali del vzporeda je izpolnil Matični pevski zbor. Mnogo njegovih zvestih in vnetih članov poje v strelskih jarkih, zato tudi zbor ni več tako številen, a vendar konsolidiran in dober. Njegov skrbni oče, g. koncertni vodja Matej Hubad, je z njemu lastno vestnostjo tudi iz male družine (proti oni v mirnem času) napravil mnogo, mnogo. Kje si, naš ljubi Adamič, da bi slišal peti Glasbeno Matico svojega »Mladega junaka«? Originalna skladba, sicer že peta tudi drugod, je vseskozi posrečeno delo. Bosanski milić s posebnim alt solom je lepo zadet. Zlasti je skladatelj izborno pogodil kánon. Zbor je skladbo tako imenitno zapel, da je občinstvo z neponehujočim ploskanjem izsililo ponavljavo. Kot kontrast k prejšnji efektni skladbi smo slišali Pavčičev zbor »Kaj ve misli«, od gotovih ljudi označen kot pregrešen zaradi svojega ljubezenskega teksta. Pesemca je toli občutena, ima izredne dinamične lepote, da izvajanje daleč odtehta trud, ki ga je imel dirigent z njenim naštudiranjem. — Dr. Schwab je bil zastopan s svojim koncertnim kolom »Še ena«, ki sem o njem svojo sodbo že pred časom izrekel prav na tem mestu. Spričo svoje melodioznosti bo skladba všeč povsod in jo bomo gotovo še mnogokrat slišali. Matični zbor jo je podal odlično in jo moral ponoviti. — Dr. G. Krekova »Slika« je prav primerna sedanjemu času. V prvem delu — ko fantje vriskajo — udarja na narodno struno, srednji stavek je polifon, zadnji cerkveno pobarvan. Posebnega vtiska skladba ne napravlja. Istega skladatelja čveteroglasna invencija »Blagor mu« z jako lepo začetno temo in krasno izzvenečim koncem je tvorila nagrobnico padlim junakom. Oba pravkar imenovana zbora sta za izvajanje jako težka, in gre za dovršeno prednašanje temvečja zasluga Matičnemu zboru in konc. vodji g. Mateju Hubadu.

Ob začetku vzporeda smo čuli — poleg že omenjenih stvari — tudi šopek hrvaških narodnih pesmi, ki ga je povil Vilko Novak. Prav prijetno je bilo poslušati to cvetje z narodnega vrta, ki se precej razlikuje od drugih potpurijev in dela čast harmonizatorju. Ves večer je občinstvo z zanimanjem poslušalo izvajanja posameznih točk, le dvospevi za ženske glasove s spremljevanjem klavirja niso mogli ogreti. Lajovičevi »Pesem« in »Pesem primorke« sta odločni moderni skladbi, a, žal, našemu občinstvu in njega okusu še za enkrat nedostopni. Gdč. Pirhova, Trnkoczyjeva, Počivalnikova, Severjeva, Sadarjeva in Ropasova so sicer pokazale vse vrline Matične šole, toda alt je bil premočan proti šibkemu sopranu. Ker je bilo dosedaj na vzporedih dvospeve redko videti, je ta poizkus hvalevreden in mu želim nadaljevanja! Trud, ki so ga imeli prireditelji koncerta v teh težkih časih, zasluži pohvalo in popolno priznanje!

V nedeljo, 11. aprila 1915, je bila I. produkcija gojencev Glasbene Matice, podobna pravemu koncertu. Gojenci in gojenke so z lepim uspehom prednašali različne skladbe. Omenjeno bodi, da je bil aplavz gdč. Jelici Sadarjevi za krasno izvedbo Vilharjevih pesmi »Nezakonska mati« in »Mrtva ljubav« na mestu.

Z. P.